Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 244. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го ГРУДНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 20, 1956. No. 244. VOL. LXIII.

ДОЛЛЕС ЗАСПОКОЮЄ МОСКВУ, АЛЕ ВИМАГАЄ ВОЛІ ДЛЯ САТЕЛІТІВ

Вашингтон. — Виступаючи на своїй пресовій конференції у вівторок 18 грудня ц. р., державний секретар Доллес присвятив головну увагу взаєминам із Совєтським Союзом і ситуації в Східній Европі. Він заявив, що Совєтам немає чого боятися будь-якої загрози збоку Заходу, бо З'єдинені Держави не мають ніякої інтенції оточувати Совєтський Союз перстенем ворожих держав. Але водночас із цим Доллес підкреслив, що якщо Совєти не дадуть своїм сателітам належної їм незалежности, то вони вирвуться самі з-під їх контролі і Совєтський Союз опиниться з власної вини в колі ворожих до себе народів та урядів. Якщо народи Східньої Европи одержать волю і незалежність в установлюванні бажаного їм ладу й уряду, то це дасть тоді З'єдиненим Державам можливість зревідувати напрямні своєї політики у відношенні до Совєтського Союзу. З'єдинені Держави вітатимуть із свого боку всі суґестії і заходи в справі зміни державно - правного стану совєтських сателітів, чи то в напрямку їх унезалежнення чи їхньої невтралізації. Якщо йде про Мадярщину, то З'єдинені Держави воліли б були, щоб розвиток подій відбувся був там шляхом еволюції, спокійно і впорядковано. Коли ж там прийшло до революції, то З'єдинені Держави Америки не мали і не мають на меті капіталізувати мадярської ситуації для такої чи іншої ворожої Совєтам акції. Все ж таки — за словами Доллеса — дотеперішні зміни в Східній Европі не є вистачальними для розмов про редукцію американських збройних сил в Европі, що мало б бути передумовою для відпруження американсько-совєтських взаємин. Якщо йде про Польщу, то американський уряд веде розмови з польським урядом в справі уділення Польщі економічної допомоги, що, на думку Доллеса, посилить становище Польщі в її змаганні до унезалежнення. Торкаючись інших проблем закордонної політики, Доллес заявив, що відвідини Тіта у ЗДА можуть бути дуже корисні, тим більше, що Тіто ще минулого року в розмові з Доллесом виявив багато зрозуміння для американської політики у відношенні до совєтських сателітів. Наприклад Доллес підкреслив, що американський уряд далі ставиться негативно до справи допущення червоного Китаю до ОН і що справу урухомлення Суезького каналу треба залишити в руках Генерального Секретаря ОН.

Президент особисто виголосить звернення про Стан Унії в дні 10-го січня

Вашингтон. — Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті повідомляє, що цього року президент Айзенгавер виголосить особисто промову про Стан Унії на спільній сесії Конґресу, в дні 10 січня 1957 року. В цьому зверненні Президент загально говоритиме про ті законопроєкти, які на його думку, Конґрес повинен прийняти. Пізніше Айзенгавер перешле окремі звернення в справі бюджету, фармерської програми, будови нових домів і здоров'я та виховання. Минулого року Президент не міг особисто виголосити свого звернення, бо тоді видужував зі своєї серцевої недуги. Речинець 10-го січня вирішено в телефонічних розмовах між Білим Домом і конґресовими провідниками.

Одноголосно прийнято Японію до Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — 77 голосами, при неприявності Мадярщини і Південної Африки, Генеральна Асамблея затвердила рекомендацію Ради Безпеки і формально прийняла до Об'єднаних Націй Японію, як свого 80-го члена. Службовик ОН негайно прибив заздалегідь приготовану табличку перед столом, призначеним для японського делеґата, де зараз зайняв місце японський міністер закордонних справ Мамору Шіґемітсу. У своїй привітальній промові Шіґемітсу підкреслював ролю Об'єднаних Націй, як „інструменту миру", при чому він, згадавши про минулорічну азійсько - африканську конференцію в Бандунґу, назвав власне Об'єднані Нації центральною світовою організацією, що її ніяка інша не може заступити. Шіґемітсу вказав на небезпеку від скрайнього націоналізму арабських і азійських народів, але, мовляв, ці народи самі свідомі тієї небезпеки. Говорячи про Мадярщину, Шіґемітсу висловив надію, що „голос мадярського народу буде вислуханий і його ситуація поправиться згідно з резолюціями, прийнятими в Об'єднаних Націях". Шіґемітсу заявив, що Японія тим часом не хоче відкликатися до Об'єднаних Націй в справі неполадженого з Совєтами спору за Курильські острови. Покликавшись на відповідні резолюції японського парляменту, Шіґемітсу звернув увагу на конечність скасування атомової зброї в межах загального роззброєння під авспіціями ОН, а тим самим і експериментальних вибухів.

НЕРУ СТВЕРДЖУЄ ДЕМОКРАТИЗМ І НЕВТРАЛЬНІСТЬ ІНДІЇ

Вашингтон. — „Віримо в свободу, рівність одиниці і волю для людського духа. З уваги на це ми твердо зв'язані з демократичним способом життя і ми не будемо хитатись у нашій льояльності до цієї справи" — заявив індійський прем'єр Джавагарлал Неру у своїй великій промові, яку виголосив через радіо і телевізію до американського народу в останній вівторок 18 ц. м. з Вашинґтону. Неру вказав на різні суто демократичні державні порядки в Індії, зокрема на індійські вибори, що їх контролює окрема від держави незалежна комісія для запевнення повної свободи. В найближчому році 200 мільйонів індійців візьме участь у виборах, а щоб влегшити їм це, по всій Індії будуть встановлені 1,200.000 виборчих домівок. Неру говорив ширше про саму Індію, її культуру, святкування в цьому році народженого в Індії тому 2.500 років Будди, про її боротьбу за незалежність і поступ, зроблений впродовж останніх сімох років, коли Індія проголосила себе незалежною республікою. Разом із підкреслюванням демократичного характеру Індії і її вірности демократичним ідеалам, Неру боронив політику невтральности своєї країни. Мовляв, „зберігання миру є центральною ціллю індійської політики. У зв'язку з цією політикою ми вибрали шлях, який не зв'язаний з ніяким військовим пактом ані подібним союзом. Непричасність до таких пактів не означає пасивність думки або дії, брак віри чи переконання. Це не означає підпорядковування себе тому, що на наш погляд — зле. Це позитивний і динамічний підхід до проблем, з якими стрічаємось. Віримо, що кожна країна має право не тільки на волю, але й на вирішування своєї політики і свого способу життя. Тільки таким чином може цвисти правдива воля і народи можуть розвиватись згідно з напрямними свого власного генія. Тому ми віримо в неаґресію і невмішування однієї країни в справи другої, у зріст толеранції між ними і здібність до мирного співіснування. Думаємо, що при вільній виміні ідей і торгівлі і інших контактах між народами, один вчитиметься від одного і переможе правда. Тому зберігаємо приязні взаємини з усіми країнами, хоч навіть не погоджуємось з політикою чи системою правління деяких. Думаємо, що таким чином ми зможемо служити не тільки нашій країні, але й ширшим проблемам миру і добрих зв'язків у світі". Неру славив американсько-індійську приязнь ще з часів боротьби Індії за незалежність. Про свої розмови з през. Айзенгавером він висловився тільки дуже загально, що „я мав великий привілей відбути з Президентом довгі розмови і ми переговорили багато проблем, з якими світ має діло. Можу сказати вам, що я багато скористав у цих розмовах. Дбайливо зберігатиму пам'ять про них і вони допоможуть мені багато у моїх роздумуваннях. Щиро сподіваюсь, що трапиться не дуже пізно нагода, щоб привітати Президента у нашій країні і задемонструвати йому ту високу пошану і подив, що ми його маємо для нього". Говорячи про актуальну міжнародну ситуацію Неру признав, що „небезпека війни ще не минулася, а майбутність може поставити перед людськість потребу нових зусиль у переборюванні труднощів. Проте сили миру дужі, а людська думка жива. Тому вірю, що мир тріюмфуватиме". Бажаннями щастя для американського народу Неру закінчив свою велику промову. — Він вернувся у вівторок вранці разом із през. Айзенгавером з фарми Президента біля Ґеттисбурґу, де вони провели цілий понеділок виключно на розмовах удвійку. В четвер Неру приїде до Ню Йорку, а в п'ятницю виїде з З'єдинених Держав.

Віктор Рутер закликає Захід до швидкого діяння

Вашинґтон. — Віктор Рутер, який заступав свого брата Волтера П. Рутера, голову Спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників, на зборах Міжнародної Федерації Вільних Робітничих Спілок в Европі, і який чотири дні був на австрійсько-мадярському кордоні, заявив після повороту до ЗДА, що в країнах сателітів панує „великий переполох". Віктор Рутер сказав, що розвиток дальших подій в Польщі, Румунії, Східній Німеччині та в усіх інших країнах за залізною заслоною залежить від того, як вільний світ поставиться до мадярської катастрофи. В. Рутер заявив на пресовій конференції, що на зборах Міжнародної Федерації Вільних Робітничих Спілок багато часу присвячено положенню в Мадярщині і Польщі. Він знає більше про ситуацію в сателітських країнах, але не може про це публічно говорити, бо дістав ці вістки від робітничого підпілля під совєтською окупацією.

Пані Айзенгавер гостила в Білому Домі доньку прем'єра Неру

Вашинґтон. — 17-го грудня президент Айзенгавер і прем'єр Індії Неру цілий день конферували на фармі в Ґеттисбурґу, Па., а пані Айзенгавер під час того гостила доньку індійського прем'єра пані Індіру Ґанді (її чоловік Ферож Ґанді є членом індійського парляменту і зовсім не є споріднений з покійним Магатмою Ґанді). Прийняття індійської гості відбулося в їдальні Білого Дому, і в ньому взяло участь кількадесят жінок, між ними дружини амбасадорів англійського комонвелту, дружина віце-президента Ніксона, дружина головного судді Найвищого Суду Воррена, жінки деяких сенаторів, конґресменів, підприємців та генералів. Пані Ґанді заявила, що не вистачить в справі мадярської кризи голосно кричати, а треба діяти так, щоб з того була якась користь для мадярського народу, і то без війни, якої не бажають собі навіть ті, які сильно кричать.

Польські студенти протестують проти комедії виборів

Варшава. — Коло 2,000 студентів, зібраних на вічі в авлі варшавської політехнічної школи гостро протестували проти комедії комуністичних виборів та погрожували поведенням під час Різдвяних ферій такої аґітації по всій Польщі, яка спричинила б бойкот таких виборів. Вони вказували на „накидування" народові комуністичною партією кандидатур, неприйнятливих для народу. Конкретно називано деякі прізвища призначених кандидатів, які, наприклад, були керівниками організацій, що вже провалились під тиском публічної критики. 20 січня 1957 року мають відбутися вибори до польського сойму, при чому — як в усіх комуністичних країнах — має бути знову проголошена тільки одна листа „народного фронту", на яку ніби складаються три партії, селянська, демократична й комуністична, — із них дві перші існуючі радше за назвою. Провід комуністичної партії поступився тепер настільки, що проголошено 720 кандидатів, з яких треба вибрати 459. Все одно — ця листа і самі вибори — це пародія демократичних виборів і власне проти цього почався в Польщі опозиційний рух, який — як зауважують закордонні кореспонденти — може спричинити нові поважні труднощі комуністичному правлінню Гомулки.

Нікcон на місці досліджуватиме положення мадярських втікачів

Вашинґтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон відлетів 18-го грудня до Австрії, де, згідно з бажанням президента Айзенгавера, має досліджувати становище мадярських втікачів та можливість збільшення для них допомоги і збільшення числа втікачів, які могли б приїхати до цієї країни. Разом із Ніксоном виїхали заступник генерального прокуратора Вільям П. Роджерс і директор Адміністрації Міжнародної Кооперації. Пан Роджерс має вивчати потрібні зміни в іміґраційному законі, щоб можна було без перешкод діяти, коли б зайшла щераз подібна ситуація. Перед своїм відлетом Ніксон заявив журналістам, що його місія має на цілі „збільшити вигляди на волю поневолених народів, які бажають бути вільні без огляду на те, де живуть". Президент Айзенгавер передав Ніксоном звернення до австрійського канцлера д-ра Раба, в якому дякує Австрії за те все, що вона зробила для мадярських втікачів, які втікли з совєтського поневолення. Віце-президент Ніксон повіз із собою чек на 10,000 долярів і 1,680 фунтів інсуліни для мадярських втікачів в Австрії і для мадярів в Будапешті. Інсуліну подарував Американський Червоний Хрест, гроші зібрали з добровільних пожертв батьків, які хотіли б адоптувати мадярських дітей.

Контрольна Рада знову стверджує, що комуністи в ЗДА — це знаряддя Москви

Вашинґтон. — Контрольна Рада Підривної Діяльности щераз ствердила, що Комуністична партія в ЗДА — це знаряддя Москви. Ця Рада стояла на цьому становищі вже довший час, але тепер комуністи заявляють, що їхня партія в цій країні діє самостійно, бо навіть відважується деколи критикувати московських комуністів. Комуністи використовували також зізнання деяких свідків, які оскаржували Комуністичну партію, а пізніше свої зізнання змінили. Контрольна Рада щераз ствердила: „В середині нашої держави існує здисциплінована організація, яка стоїть під контролею СССР і яка при допомозі протиконституційних засобів, хоче завести і тут диктатуру на совєтський зразок, як це зробили комуністичні партії в інших країнах.

Аденауер плянує подорож до Вашинґтону

Бонн. — Західньо-німецька преса принесла вістку, що канцлер Конрад Аденауер плянує на початок 1957-го року подорож до З'єдинених Держав, щоб безпосередньо передискутувати з президентом Айзенгавером нову міжнародну ситуацію, яка склалась після англо-французького наступу на Єгипет і здавленого повстання на Мадярщині. З канцелярії самого Аденауера сказано тільки, що він не дістав ще офіційного запрошення від през. Айзенгавера. Заперечено теж, начебто американський амбасадор в Західній Німеччині д-р Джеймс Конант зумисне поїхав тепер до ЗДА, щоб приготовити приїзд Аденауера. Мовляв, насправді Конант виїхав до своєї родини, щоб перевести з нею Різдвяні свята. Проте в політичних колах уважають вістку про плян подорожі Аденауера до Америки за вірогідну, бо західньо-німецький уряд хотів би дістати докладні й авторитетні інформації про становище З'єдинених Держав на той випадок, якщо у Східній Німеччині повторились би мадярські події.

У Швайцарії розкрито шпигунську організацію

Женева. — У доповненні попередніх інформацій про виявлення у Швайцарії шпигунської організації, часописи повідомляють, що швайцарська поліція арештувала дві службовички комуно-мадярського посольства, із них одну італійку, яка виконувала функції шпигунської кур'єрки. Головою шпигунської організації був Мате Веґ, другий секретар мадярського посольства в Берні. У вересні він виїхав був на Мадярщину. Коли він вертався в минулий понеділок до Швайцарії, то його не впустили туди. Шпигунську організацію створено з мадярських еміґрантів, які жили в Швайцарії, шантажуючи їх долею їх рідних на Мадярщині. Ту організацію створив був вже кілька років тому радник комуно-мадярського посольства в Берні Емерік Пер. Швайцарський Червоний Хрест звернув був увагу швайцарській владі на підозрілу поведінку деяких мадярських втікачів і таким чином поліція впала була на слід тієї шпигунської організації.

Пропонують збільшити ціни за їзду залізницями

Вашинґтон. — Екзамінатор Міжстейтової Торговельної Комісії 18-го грудня поставив внесок, щоб групі залізничих компаній в східніх стейтах дозволити збільшити ціни за їзду залізницями. Це підвищення мало б становити 15 відсотків в міжстейтових возах першої так зв. „пульманівської" кляси, а 5 відсотків в звичайних вагонах. Цю рекомендацію переслано до Міжстейтової Торговельної Комісії, яка має її вирішити. Ця комісія 7-го грудня збільшила ціни на товарових вагонах на 402,600,000 долярів річно. Екзамінатор Орен Дж. Барбер відкинув домагання компаній, щоб збільшити ціни в возах першої кляси на 45 відсотків, бо це зовсім зліквідувало б вози „пульманівської" кляси, яких було б конче треба під час війни. Але цей самий екзамінатор признав, що поїзди першої кляси спричиняють дефіцит власникам залізниць. Про підвищення цін просять такі компанії: Ню Йорк Сентрал, Пенсилвенія, Чісепік енд Огайо, Норфолк енд Вестерн, Пенсилвенія Редінґ Сішор Лайнес, Питсбурґ енд Лейк Ірі Рейлровд, Лігай Велі Рейлровд і Редінґ Компані хочуть збільшити ціну тільки в звичайних поїздах на 5 відсотків.

ФБІ Заарештувало 4 осіб за крадіж нафтових мап вартости одного мільйона

Ню Йорк, Н. Й. — Аґенти Федерального Бюра Інвестиґацій заарештували 18 грудня чотирьох осіб за крадіж секретних мап нафтових піль, які мають мати вартість коло одного мільйона долярів. Ці мапи мали вкрасти з питсбурзького бюра „Корпорації Ґалф Ойл" за допомогою одного урядовця, який потребував грошей на покриття довгів, які мав у Ню Йорку в зв'язку з недозволеною грою. На мапах були геологічні досліди про те, де може бути нафта в південно-західній Канаді і Середньому Сході. Заарештовано таких осіб: 32-річного Еммануела Лестера, який тепер перебуває в міській в'язниці в Ню Йорку за намагане здирство від С. Рубінстейна, якого кілька років тому хтось замордував. Інші арештовані: Джан Марвін Лівія, Едвард Ліберман і Оді Ричард Сіґрейвс.

Таємниче зникнення українського науковця Ореста Макара в Стокгольмі

Москва. — За повідомленням ТАСС-а, до Москви прибув із Стокгольму 47-літній українець, проф. Орест Степан Макар із своєю дружиною Александрою Софією спеціяліст в геодезії і фотограметрії. Макар, згідно з інформаціями ТАСС'а мав бути до 31 серпня ц. р. викладачем в Університеті Ст. Луіс і, звільнений з праці, вирішив зректися американського громадянства і працювати в Совєтському Союзі. У зв'язку з цим стокгольмські часописи подали, що Макар мав написати листа до американської амбасади з повідомленням про резиґнацію з американського громадянства, що його одержав він минулого року, і про рішення виїхати до Совєтського Союзу. До Стокгольму мав прибути Макар ще в липні ц. р., у зв'язку з Міжнародною Конференцією в справах фотограметрії. Закордонні журналісти в Москві пробували розшукати Макара в якомусь із московських готелів, але всі їх заходи були безуспішні. Пресовий відділ совєтського уряду заявив, що йому про Макара нічого невідомо. Орест Степан Макар, народжений у Новому Місті в Західній Україні, прибув до ЗДА в 1949 році, як консультант в справах математики і фізики при технічному штабі американських летунських збройних сил та армії і пізніше працював в різних американських технічних інститутах й університетах. Стараючися про становище викладача в Університеті Ст. Луїс, Макар долучив до свого прохання рекомендаційного листа від о. Василя Головінського з Филадельфії, де він перебував два роки, в якому було подано, що його батьки і брат були вбиті комуністами під час совєтської окупації. Останнім часом Макар пробував одержати працю при американській летунській базі в Бедфорд, Масс.

З ЕРЕКЦІЙНО-ІНСТАЛЯЦІЙНИХ ВРОЧИСТОСТЕЙ У СТЕМФОРДІ

Архиєпископи і єпископи українського і латинського обрядів, що взяли участь в канонічному встановленні Стемфордської дієцезії Української Католицької Церкви в ЗДА та інсталяції Преосв. Кир Амвросія Сенишина на екзарха тієї дієцезії. Новий екзарх стоїть в останньому ряді посередині (в мітрі). Другий направо від нього в тому ж ряді — апостольський делеґат архиєпископ Амлето Чіконіяні, який довершив урочистостей, а другий направо (з ковпаком на голові) це Преосв. Кир Константин Богачевський. У першому ряді зліва новонайменований єпископ-помічник Преосв. Кир Иосип Шмондюк.

В АМЕРИЦІ

● **Моторова Компанія Форда** подарувала Мишиґенському університетові 210 акрів землі та 6,500,000 долярів на зорганізування вишкільного центру в місті Дірборн, щоб теоретично і практично навчати учнів, як працювати в промислі.

● **Стейтовою автострадою** („трувей") Ню Йорку в листопаді проїхало 103,000,000 авт без жадного нещасливого випадку. В тому ж місяці зібрано за переїзд автострадою 1,680,055 долярів, на 56 відсотків більше, як в листопаді 1955 р.

● **47-річний дипломат,** небіж генерала Даґлеса МекАртура, Даґлес МекАртур другий, склав присягу як амбасадор ЗДА в Японії. Державний секретар Дж. Фостер Доллес сказав при цій нагоді: „Велика людина має виконати велику працю". Новий амбасадор має виїхати до Токіо 15-го лютого, після того, як його затвердить Сенат.

● **Компанії Ілай Ліллі і Пітман Мур,** які поруч інших фірм продукують вакцину Солка, повідомляють, що зменшать продукцію цієї вакцини, бо на складах є її більше як 20 мільйонів доз, а люди не дуже поспішають щепитися проти поліо.

● **Департамент рільництва** повідомляє, що, згідно з його передбаченням, цього року продадуть коло 38 мільйонів різдвяних ялинок на 50 мільйонів долярів. Майже третину цих ялинок привезуть з Канади. Стейт Монтана продає річно коло 3 мільйонів ялинок. Щоб виплекати різдвяну ялинку, треба коло 15 років.

● **Нюйоркський кардинал** Френсіс Спеллман у проповіді, яку він виголосив у катедрі св. Патрика, гостро виступив проти фільму Елії Казана „Бейбі долл", твердячи, що цей фільм матиме неморальний і шкідливий вплив на глядачів. Кардинал остерігав вірних, щоб не оглядали цього фільму, бо інакше поповнять гріх.

В СВІТІ

● **Порт Саід в Єгипті** є тепер містом на вулькані: решта англійського окупаційного війська спакувалась і ось-ось має виїхати. На момент виїзду сподіваються кривавої масакри чужинців, незалежно від державної й національної приналежности, бо фанатизм підбуреної єгипетської вулиці не розрізнятиме „деталів". Вся надія на міжнародну поліцію: данців, норвежців, шведів і кольомбійців. 900 єгипетських поліціянтів мають усього 100 старих рушниць.

● **Ізраїльський уряд** і жиди в усьому світі обвинувачують єгипетський уряд у наслідуванні нацистської расово - віроісповітної політики. Ця пропаґанда починає шкодити Єгиптові. Єгипетський полк. Абдуль Кадер Гатем заявив, що з Єгипту видалено тільки 280 бездержавних жидів, а інтерновано 120. Ізраїль закидає Єгиптові переслідування, конфіскування майна, депортацію й виарештування 80,000-ої громади жидів.

● **Північна Ірляндія,** що належить до Великої Британії, стала знову ареною наскоків, атентатів і саботажів південно-ірляндських революціонерів, які борються за об'єднання країни в одній суверенній державі. Перед домом прем'єра Північної Ірляндії, вайканта Брукенбуро, підстрелено поліціянта. На кілька військових станиць кинено бомби.

● **Толіятті** став знову генеральним секретарем італійської комуністичної партії, найчисленнішої і найбагатшої після совєтської і комуно - китайської партій. Генеральним секретарем він був безперервно від 1927 року, однак у тому часі 17 років провів на еміґрації. 1,064-членний конґрес партії вибрав 110-членний Центральний Комітет, на чолі якого стоїть 18-особова директорія, керована 5-членним секретаріятом. Це ціла машина, яка, проте, тепер — розлітається: компартія в Італії втратила половину своїх членів.

● **Всі азійські народи** симпатизують американцям і мають повне зрозуміння для американської політики, що не хоче визнати комуно - китайського режиму, — заявив нюйоркський сенатор Джейкоб Джевітс, який тепер подорожує по Азії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНА НА ФРОНТІ

В останніх днях майже в усій американській пресі вибилися на перше місце повідомлення про поважні заворушення та посилення визвольної боротьби на Україні. Покликаючись на інформації західньої розвідки та на авторитетні урядові джерела, в цих газетних повідомленнях, поданих на перших сторінках під великими заголовками, головно в провінційній пресі, описується явну револьту українців у совєтській армії, перехід українських вояків на бік знову зактивізованих партизанських відділів Української Повстанської Армії, успішні їх напади на совєтські військові транспорти і захоплення партизанами великої кількости зброї; подається факти добре переведених українськими повстанцями саботажів на совєтських залізницях, головно на тих лініях, які сполучають Совєтський Союз з Мадярщиною та якими ідуть совєтські транспорти на здавлення мадярського повстання. Шикаґівський „Сан-Таймс" у недільному виданні подає, покликаючись на розвідчі рапорти, що 15.000 українських старшин і вояків совєтської армії перейшли на бік українських партизанів, які цілком опанували район Ворохти в Західній Україні, що вони висадили в повітря кілька поїздів з військовим та воєнним постачанням для совєтських військ на Мадярщині, що сполучення між Станиславовом і Надвірною та Станиславовом і Коломиєю, як також між Ужгородом і Мадярщиною, перерване.

Рівночасно повідомляється про активність українських партизанських відділів і на самій Мадярщині. Згідно з цими повідомленнями, мадярські повстанські радіовисильні передають заклики українських партизанських відділів, які своєю рідною мовою звертаються до своїх земляків у совєтській армії, щоб скеровували зброю проти совєтських гнобителів та боролись за визволення своєї батьківщини.

Совєтська пропаґанда також забирає слово на тему української визвольної боротьби, хоч і в інших цілях та в інших аспектах. Недавно перебіг із Західньої Німеччини за залізну заслону один із совєтських агентів, якийсь Бесага, якому пощастило було на короткий час пролізти в ряди українських політичних емігрантів і який тепер з східнього Берліну оповідає про те, що, мовляв, деякі групи українських націоналістів-емігрантів вже за кілька тижнів наперед приготовлялись до повстання на Мадярщині, що туди їздили навіть деякі націоналістичні діячі і що озброєні відділи українських націоналістів-емігрантів очікували на території Австрії в поготівлі на перехід кордону до Мадярщини. Очевидно, що ці совєтські повідомлення, що їх з цілою рішучістю заперечують з авторитетних українських джерел в Европі, могли бути призначені на те, щоб серйозні розрухи, які існують на окупованій українській території, зменшити і звалити на „інтриґи емігрантів". Очевидно теж, що з відповідною резервою треба ставитись до всіх повідомлень про ці і подібні події, а проте, все це доказує, що Україна таки справді є сьогодні на фронті активної боротьби за волю.

З цього мусимо зробити відповідний висновок, винести відповідну резолюцію і ми, американські українці. Нам бо й не треба аж спеціяльних повідомлень, щоб знати, що Україна таки справді — на фронті. Вона бо з нього не відступала від того часу, коли червона Москва напала і знищила Українську Державу, за відновлення якої весь час боротьба ведеться, приймаючи кожночасно відповідні до обставин форми і методи. Не знаємо, чи це вже сьогодні настав той „слушний час", коли український нарід піде до останнього і рішального змагання за свою волю, але знаємо, що такий час може настати кожного дня, і на нього ми повинні бути готові, щоб дати нашому народові всю можливу в наших обставинах і умовах допомогу.

До такої готовости нам потрібно в першу чергу свідомости, єдности і жертвенности. Все це ми можемо, при добрій волі, здійснити і поставити наше поготівля на належній висоті. Ми маємо нашу центральну політичну репрезентацію — Український Конгресовий Комітет, маємо нашу харитативну централю — Злучений Український Американський Допомоговий Комітет і в них сконсолідовані практично всі наші угруповання, а ці репрезентації, здобувши собі своєю наполегливою і відповідальною працею поважний авторитет серед своїх і чужих, мають великі можливості виконати свої завдання в усіх обставинах. Потрібно їм, як кажуть, у першу чергу трьох речей: грошей, грошей і ще раз грошей! Ці гроші ми повинні скласти нашими пожертвами, бо ми можемо їх скласти. В ці грізні часи, коли давня фронтова акція України вибивається і на фронтове місце в міжнародній увазі, ми повинні збільшити не вдвоє чи втроє, але вдесятеро нашу жертвенність на наші народні і харитативні цілі, бо це — наш обов'язок. Фронтова акція українського народу позначається кров'ю і жертвами. Про нашу фронтову акцію повинен заговорити перед світом наш Народний Фонд!

ПРОБЛЕМИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Кожна програ є природним джерелом суперечок між тими, що програли. Революції вибухають тільки в державах, які зазнали поразки, а до винятків належать лідери, які не зникають з політичної арени, хоч програли кампанію. Ось, напр., англійська Консервативна партія переживає тепер кризу, бо її, як керівну партію в державі, обвинувачують в невдачі антиєгипетської кампанії, і було б чудом, коли б Антоні Іден зміг не тільки вдержатись на становищі прем'єра Англії, але й врятувати свій престиж у власній партії і державі. Тому це річ цілком зрозуміла і логічна, що в Демократичній партії ЗДА проявились поважні розбіжності у висліді голосування в дні 6 листопада ц. р., яке принесло поразку демократичному кандидатові на президента. Факт, що хоч республіканці перемогли у президентських виборах, проте демократи вибрали Конгрес із своєю більшістю, став тільки піґулкою, що осолодила гіркість поразки. Як після кожної прогри, так і в цьому випадку разом з аналізою її причин прийшли докори одних проти одних, як дійсних чи здогадних винуватців.

Як серед республіканців, що виграли бій за президента, але програли бій за Конгрес, так і серед демократів, що вийшли з виборів теж наполовину з перемогою, наполовину з програю, логічно виринуло питання, що щось в їхній програмі і щось в їхній законодатній праці було не в порядку, коли виборці висловили таку свою поділену опінію. Сам през. Айзенгавер рішуче відкинув тезу, начебто він вигру завдячує лише своїй персональній популярності. Він заявив, що це виграла його програма, а щоб американський нарід усвідомив собі, що це програма не тільки його, але й цілої партії, задумує докладно спрецизувати ту партійну програму „модерного республіканізму". І тому апарат Республіканської партії жде ініціятиви у виготовленні партійної програми — від Президента.

В Демократичній партії ця справа складніша. Номінальний лідер партії, Адлей Стівенсон, програв вибори, і теперішня його програ морально й політично куди прикріша для партії і нього самого, ніж в 1952-му році. Тому ініціятиву для виготовлення нової партійної програми і переведення при цій нагоді докладних дебат над минулими помилками, що спричинили поразку, та над шляхами, які промостили б перемогу демократичному кандидатові у президентських виборах за 4 роки, перейняв голова Крайового Комітету Демократичної партії, Пол М. Батлер. Він використав „бунт" шістьох демократичних сенаторів з північних стейтів, під проводом таких відомих сенаторів, як Гюберт Гомфрі з Міннесоти і Пол Даґлес з Іллиной, які в листі до нього піддали суґестію, щоб партійний провід разом із демократичними законодатцями виготовив програму, яку слід було б проводити в Конгресі. На засіданні Виконавчого Комітету Крайового Комітету Демократичної партії кругло місяць тому уповноважено власне його, голову Крайового Комітету Пола Батлера — призначити Дорадчу Раду, яка виготовила б „програму, що повела б наступ, дивлячись у майбутнє". Ця Дорадча Рада мала б складатися з 20-х чільних діячів Демократичної партії, між якими були б: Адлей Стівенсон і пані Елінор Рузвелт, яка рішуче підтримала кандидатуру Стівенсона, однаково, як це зробив на Демократичній конвенції офіційний провід Демократичної партії з Полом Батлером на чолі; кол. през. Гаррі Труман, який підтримував був нюйоркського губернатора Аверелла Гаррімана, і сам Гарріман; невдалий кандидат на віцепрезидента сенатор Естес Кіфовер, і інші.

Тим часом лідер сенатської більшости, демократичний сенатор Линдон Джонсон, і спікер палати Репрезентантів Сем Рейбирн добачили в проєкті такої Дорадчої Ради — вияв недовір'я до них, фактично відповідальних за практичну політику на терені Конґресу. Те саме становище, що вони, зайняли численні інші сенатори й конґресмени з так званого ліберального крила Демократичної партії. Сем Рейнбирн обговорив справу з лідером більшости в Палаті Репрезентантів Джаном МекКормеком, з партійним речником („віпом") Карлом Альбертом і головою конґресової Комісії кампанії, Майкелом Дж. Кірвеном, і тиждень тому відписав Полові Батлерові, що він відмовляється від участи в Дорадчій Раді. В минулий четвер таку саму саму ввічливу, але рішучу відмову дав сенатор Линдон Джонсон. Він заявив, що „конечність співпрацювати в додатковому комітеті, що його не передбачає державний закон, в справах, що стосуються законодавства, тільки затягала б працю і вносила заколот". Таким чином, бодай покищо, Дорадча Рада взагалі не зібралась.

На цю тему появляється багато цікавих статтей у поважній американській пресі. Вони звертають увагу, що названі формальні і фактичні лідери демократів в обох палатах Конґресу не вважають для себе за відповідне підкорятись якійсь Раді чи Комітетові, що його покликає до життя той голова Крайового Комітету, в якому вони вбачають головного винуватця виборчої прогри. Зате власне у перемозі при виборах до Конґресу вони бачать власну перемогу, перемогу політики, що її вели вони, демократичні сенатори і конґресмени. По суті, це примирлива політика у відношенні до Президента і республіканської меншости та бажання надалі співпрацювати з ними. Тому, мовляв, Демократична партія не може вирішувати й намічати свою програму на майбутнє, не виждавши спершу, з якою практичною програмою праці виступить перед Конґресом Президент. Далі, сенатор Джонсон і спікер Сем Рейнбирн буцімто вважають, що не слід виготовляти партійну програму на найближчих чотири роки, поки не обрано нового лідера Демократичної партії. Вони ніби піддають під сумнів, чи тим титулярним, але завжди впливовим лідером партії, може надалі залишитись Адлей Стівенсон, який вправді зібрав на свою кандидатуру таки мільйони голосів, проте виявив непопулярність серед самих демократів, що численними своїми голосами, як в традиційно-демократичних південних стейтах, так і особливо в північних промислових осередках, підтримали Айзенгавера. Зрештою, Стівенсон заявив теж, що більше не кандидуватиме.

Це не тільки внутрішньопартійна проблема одної Демократичної партії. Менше від її писаної програми, як від її практичної праці на терені Конґресу і на терені законодатних установ по стейтах залежить у великій мірі добро всіх громадян країни. Від строгої двопартійної політики в закордонній ділянці залежить буквально доля всього світу.

Б. Лаврівський

СПРАВА ВТІКАЧІВ НА СЕСІЇ ОН

Спочатку трохи статистики, яку подає Високий Комісар в справах утікачів.

Зменшується „населення" скитальських таборів в Европі: з 84.000 на початку 1955 року, воно впало до 57.000 на початку 1956 р. До 20.000 втікачів розселено на постійне мешкання в Австрії, Західній Німеччині, Італії й Греції. Заморська еміґрація охопила коло 30.000 осіб, дякуючи останнім зарядженням ЗДА. Під опікою ОН залишається ще 332.000 втікачів, які мешкають поза таборами: найбільше в Західній Німеччині — 187.000, потім в Австрії — 112.400, в Італії — 20.800 і в Греції — 13.300. Але то не все... Додати треба 67.700 утікачів з Китаю, що перебувають в Гонг Конгу, 900.000 арабських виселенців на Близькому Сході, 13.000 европейців з Китаю... І нові втікачі в Мадярщини.

Проблема втікачів не являє тенденції до зникнення. Це — вже одна з постійних проблем, якими мусять займатися ОН на Генеральній Асамблеї.

Кошти утримання втікачів покривають в більшості уряди (в тисячах долярів): ЗДА — 1.006, Голляндія — 359, Англія — 224, Бельгія — 160, Франція — 143, Австралія — 168, Канада — 126, Швайцарія — 117, Швеція — 116, Норвегія — 84.

З загальної суми вплат 3.950.000 долярів, вплатили уряди 2.205.000 дол. і з „інших джерел" прийшло 1,176.000 дол. В тих „інших джерелах" містяться й 947.368 дол., що їх пожертвувала Голляндія. Це голляндські працівники віддали частину свого денного заробітку. Про цей спонтанний вияв співчуття голляндського народу не можна забувати.

⁂

Справи втікачів обговорюються в 3-ій Комісії Генеральної Асамблеї ОН: дискусія звичайно провадиться в спокійному тоні, якого не всилі зіпсувати совєтські виступи. Цього року, вже з самого початку, Голова Комісії мусів просити членів, щоб до дискусії не вносили „чисто політичних" справ. Але оминути їх було годі.

Почалося від піднесеного „вірним приятелем Совєтів", делеґатом Савді Арабії сумніву, чи Комісія має право займатися „так званими" мадярськими біженцями, і „гарячого" протесту совєтського делеґата, що „певні особи" хочуть спрямувати Комісію на шлях „політичних інтриг".

Але дискусія була цілковито „політична" й відбувалася під знаком Мадярщини... Голова мусів пару разів „стукати молотком", перериваючи „красномовство" совєтських делеґатів, які не хотіли признавати за новими втікачами права на опіку ОН, бо то „контрреволюціонери і вороги народу".

При обговоренні в ОН звіту Комісара в справах утікачів вже створилася устійнена процедура, яка повторюється з року на рік. Совєтські представники бідкаються над тяжкою долею втікачів в капіталістичних державах, де їх „в звірячий спосіб" експлюатують. Потім — домагаються поширити справу „добровільної репатріяції", читають „захоплені" листи поворотців, які закликають знайомих наслідувати їх приклад і вертатися „на родіну". А вкінці схвалюється резолюція, яку пропонують держави, що належать до вільного світу.

Так було й тепер, — лише зміст і форма виступів окремих делеґатів були далеко гостріші й менш „дипломатичні". Та ще була відміна — совєтські диктатори виручалися тепер більше своїми сателітами, які вперше засідали в ОН.

⁂

„Народним демократам" з-поза залізної заслони, очевидно, заболіло, що в звіті Високого Комісара справі репатріяції присвячено кільканадесят рядків. Всі подання в справі репатріяції бюро відсилало до відповідних представництв, — але... „завдяки посиленню репатріяційної акції, оголошенню амнестії, обіцянкам безкоштовного транспорту та позичок, просьби про репатріяцію хвилево почали збільшуватися. В Західній Німеччині протягом літа й осени 1955 р. зголосилося „аж" 56 осіб, а до того виїхало „на родіну" 30 совєтських громадян, які відбували присуд за кримінальні злочини.

Справді, совєтські дипломати хвалилися великими досягненнями в репатріяції, не зважаючи на „перешкоди які ставили репатріянтам буржуазні держави, очевидно, за директивами ЗДА". До Польщі репатріювалося понад 3.000, до Румунії — 5.000, на Україну — 2.500. Репатріяція мусить бути головним завданням Високого Комісара. Це, мовляв, „найбільш гуманний і єдиний спосіб зліквідувати скитальщину..." Втікачі деморалізуються в таборах, а багато з них — „то є тяжкі кримінальісти, які, мовляв, втекли з батьківщини, щоб уникнути кари" й підшиваються під політичних еміґрантів. Багато втікачів — це „жертви або пропаґанди, або власної дурноти" — переконував чеський представник.

Цього року листів від „щасливих репатріянтів" не читали в таких розмірах, як минулого року, лише делеґатка совєтської Білоруси в своїй предовгій трафаретній промові змусила слухати витяги з кількох листів...

⁂

Делеґатка совєтської України В. Білай — професор Інституту Мікробіології Академії Наук — запевняла: „Се-

(Закінчення на стороні 3-ій)

ЖИТТЯ СИЛЬНІШЕ ЗА ПРОПАҐАНДУ

Скільки разів життя підготовляє нам несподіванки, які чудують найбільш досвідчених людей, і скільки життьових, голих, неприбраних фактів зустрічає людина на своєму шляху, які стократ переконливіші, як найкраще обдумана й оформлена пропаґанда. Ось тільки послухайте, що трапилося несповна три тижні тому в місті Ром, Нюйоркського стейту.

П'ять років тому приїхав туди наш земляк, сороклітній Роман Репецький. З далекої Бережанщини завела його доля сюди, за море, самітного, безпомічного. Тим більше він шукав гурту і знайшов його серед свідомої нашої громади в Ромі. Був він товариською людиною. Брав участь у громадському житті, зокрема визначився своєю відданістю і жертвенністю під час проби: купна церкви. Не було громадської справи і потреби, для якої не мав би одвертого серця і — кишені. Забував тільки за себе і за свої потреби. Скільки разів місцеві союзові діячі переконували його, щоб включився також у союзову громаду і забезпечився проти випадку, якого ніхто й ніколи не зможе передбачити і виключити та й прискладав у такий спосіб грошей на старший вік. Але без успіху. Не те, щоб він мав які застереження щодо УНСоюзу або до самої ідеї забезпечення. Він тільки відкладав усе на пізніше і вимовлявся своєю самітністю. Кому, мовляв, буду складати гроші? Ні дітей, ні дружини немає, а вся дальша родина далеко та й Бог вість, що з нею. А втім він постійно у серці леліяв мрію про поворот до рідного краю, тож навіщо йому американської поліси. Всякі переконування, що й самітня людина мусить дбати про власне забезпечення, за життя і після нього, що американська поліса має повну вартість у цілому світі, що її кожного часу можна згрошевити — якось не переконували Романа Репецького.

Аж прийшла велика зміна у його життя. Рік тому він одружився. Хоч і далі громада була для нього ближчою, як власне добро, все ж він уже не був більше самітним, і вже відчув відповідальність не тільки за власну долю, але — і то в першу чергу — за долю своєї дружини. І коли завітав до нього діяльний секретар місцевого союзового відділу, п. Олекса Ґадз, він уже не відмовлявся, але радісно привітав його й забезпечився на поважну суму тисячі долярів та двох тисяч долярів на випадок наглої смерти.

31 жовтня ц. р. був він прийнятий до УНСоюзу, а вже 25 листопада всю ромську громаду оббігла трагічна вістка: Роман Репецький помер страшною смертю: згорів живцем. Нафтова піч у його фабриці експльодувала і вилляла на нього весь свій зміст. В один момент обернувся він на горіючий смолокип. Лікарі не змогли зберегти іскру життя у спаленім тілі. І за два дні після випадку поховали Романа Репецького на ромському кладовищі, далеко від його рідного Лапшина, куди він усе збирався вертатися.

Виконуючи свою почесну і традиційну останню прислугу для Покійного, секретар його відділу, п. Олекса Ґадз, пише в посмертній згадці про нього такі значучі слова: „Смерть Романа Репецького повинна стати наукою для нас усіх, щоб не лишали себе і свою родину без жадного забезпечення в разі смертного випадку. Тож не відволікаймо забезпечення і не кажім: я ще маю час."

Тільки подумати: п'ять років покійний Роман Репецький відкладав забезпечення. А коли забезпечився, за три тижні помер, ще й до того такою траґічною смертю. І через три тижні після забезпечення його дружина здобула бодай матеріяльну полегшу в своїм ненадійнім горю.

Тільки подумати: три доляри і 90 центів заплатив Покійний Роман Репецький як свою першу і останню місячну вкладку до Союзу і за три тижні після того його дружині виплачено повних 2.000 долярів без ніяких обтягнень, без ніякої проволоки. Чи треба голоснішої пропаґанди, переконливішої намови за забезпеченням від такого, прямо з безжалісного життя узятого, факту? І скільки таких нежданих і таких траґічних несподіванок готовить нам життя? І хто з нас є забезпечений проти них? Та все ж можна бодай частинно устерегтися від матеріяльної недолі, зв'язаної з такими траґедіями, а то єдиним шляхом — вчасного забезпечення. І такі, саме такі, безжалісні факти людського нещастя, людської недолі, пригадують нам величезну вагу забезпечення і дають тим, які працюють для ідеї забезпечення, моральне вдоволення, що вони служать направду великій громадській справі.

Я. П.

ДЕСЬ ТИХО ШЕПОЧУТЬ...

Десь тихо шепочуть смереки,
Десь ріки в пороги б'ють...
Дороги, близькі й далекі,
Спокою мені не дають.

І шепіт з Алтаю донісся,
І з другого боку, з Карпат...
А рідне Полісся — Полісся
Щодня закликає стократ
Лісів своїх шелестом-шумом:
Прийдь, походи, відпочинь;
Тут пісні, тут роздумам-думам
Свій простір, своя широчінь;
Тут свіжістю в серце, в обличчя
Б'є вітер...

І жду я — коли ж
Прилине весна мандрівнича,
Щоб їхать не в Рим, не в Париж,
Не в потом і пилом укриті
Без сонця квартали вузькі,
А в рідні, найкращі у світі
Краї лісові і гірські.
В степи і зелені діброви,
За білі вершини хребтів,
Де наше все в пісні і в мові,
В гостиннім звичаї братів,
Який ще від прадідів строго
Вони бережуть, як закон...

Близькі і далекі дороги
Забрали мій спокій і сон.

ПЕТРО ДОРОШЕНКО

Адам Гнідь

ГЕНРИК ІБСЕН

В 50-ЛІТТЯ СМЕРТИ

(4)

Одначе, Ібсен не був тільки імітатором і дзеркалом, що відбиває думки інших людей. Він плянував і роздумував багато днів перед писанням, і сідав писати тільки тоді, коли синтеза всіх численних складників думки й уяви, які творять драматичний твір, стояла йому ясно перед очима. Тому й трудно сказати, котрі саме особистості, ідеї й книги впливали переважно на поодинокі твори, чи на цілість його літературного вишколу. В кожному разі, одначе, надхнення і досвід, зачерпнений з багатьох джерел перетворювалися Ібсеновим ґенієм у нові, зворушливі, інтриґуючі твори, призначені жити й захоплювати глядача своєю величчю.

Коли, у віці 36-ти років, Ібсен виїхав на постійний побут до Німеччини й потім до Італії, його літературна особистість була вже майже сформована. Він був консерватистом, в тому розумінні, що вважав себе за приналежного до кляси патриціїв, і відчував, що ніколи не зможе приноровитися до людей і порядків, які виринули в пореволюційну добу. Він вважав себе за спадкоємця кругу спільної німецької культури. Політично, він почував себе громадянином цілої Скандинавії; він бажав добра норвезькому народові, але вважав, що його гарячкові намагання встановити вузькообмежену національну окремішність — дещо смішні.

Тому він і писав старою норвезько-данською мовою, риксмаль, ігноруючи новостворену норвезьку мову, ляндсмаль, створюючи цим можливість виставляти свої твори в оригінальній мові на сценах Копенгаґену, центру скандинавського культурного життя. І донині, хоч зовнішній світ вважає Ібсена за найбільшого норвезького письменника, в Норвегії ведеться дискусія, чи не признати Бєрнсонові, який писав тільки новою мовою, пальми першенства в норвезькій літературі.

Ібсен виїхав до Німеччини в 1864 році й перебував у Дрездені, Липську, Мюнхені, в малих альпійських селах, а потім у Римі й Парижі майже до кінця свого життя. Двічі він приїздив з родиною на короткі відвідини до Норвегії, але кожного разу вертався до Німеччини. За кілька років перед смертю він вернувся додому, щоб зложити свої кості на рідній землі.

IV

Доба, в якій жив Ібсен — друга половина XIX стол., була часом колосального політичного й суспільного ферменту, переоцінки вартостей та перегляду здобутків людства на політичному й суспільному полі. В той час виросла велика група сильних особистостей, які вклали нові ідеї та методи дії у філософський та культурний арсенал Европи і створили політичні сфери впливів, що їх відчуваємо донині. Тотально змінилися погляди на філософію, економіку, мистецтво, літературу, політику і т. д., що в наступних роках змінило обличчя Европи. Наявність великого числа революційно-наставлених особистостей та ідей говорить про те, що в XIX стол. думаючі люди бачили неохідність реформ, переоцінки вартостей і будування нової моральної бази під новий лад, який почав виростати на руїнах світу, що пропав безповоротно з Французькою революцією.

Знайшовши себе назовні загумінкової норвезької атмосфери, Ібсен став частиною Европи та її духового перевороту. Але він утотожнював себе з реформаторами тільки до певної міри, визнаючи потребу нового морального кодексу, нових етичних основ для зміненого світу. Старий моральний кодекс очевидячки розбігався з невмолимою реальністю щоденння: складність життя кликала за перестановленням загальноприйнятих, голошених ідеалів, так, щоб вони погоджувалися з практикою життя та її підтверджували. Ібсен рішив стати іконокластом, немилосердним малярем фальшу й забріханости суспільства. Він викривав хвороби, але часто не мав на них ліків. Сам Ібсен якось сказав: „Здебільша я ставлю питання; моє становище не займається відповідями."

Цей підхід до справи дратував його сучасників. Жанот Емель Фрайгерр фон Ґротус, німецький політичний коментатор пише: „І цей поет модерного революційного суспільства, це усіблення знаку запитання... вважає політичний фермент за другорядний і застарілий. Ця холодна і ясна свідомість діяння тільки в напрямі розбивання і руїни несе з собою щось страшне, щось примхливе, коли зрозуміти, що цей поет, згідно з своїм власним признанням, не пропонує нічого позитивного взаміну за речі, що тепер існують. Цим він сам накреслив лінію, яка розмежовує навіть найбільший піонерський талан від позитивного творчого генія."

Не дивниця, що Ґротус засудив Ібсена, бо навіть Ібсенові найближчі приятелі, як, наприклад, Ґертсен і Брандес не могли зрозуміти суті Ібсенових поглядів. В 45-му році життя Ібсен писав до Брандеса: „Біда з політиками, бо вони хочуть революції тільки свого індивідуального покрою і тільки в зовнішніх проявах політики". Ібсен не очікував користи з будь-яких спеціяльних революцій. Вся біда полягала в тому, що людство на цілком злому шляху. Він кликав: „Державу треба знести! Я сам візьму участь в такій революції. Підкопаймо ідею держави, зробімо вільну волю і душевне споріднення одинокими передумовами для створення єдности — і тоді будемо мати початок свободи, що матиме деяку вартість." Але що таке свобода, за Ібсеном? „Боротьба за свободу для мене ніщо інше, як постійна, живуча асиміляція ідеї свободи. Той, хто має свободу, мертвий і бездушний, бо ідеї свободи притаманна характеристика, що вона постійно розвивається під час асиміляції. Отже, якщо людина несподівано стане серед боротьби й скаже: „Ось я тепер маю свободу!" — вона цим вкаже, що свободу саме загубила. І саме це мертве вдержування певної точки на шляху до свободи, таке притаманне тим людським спільнотам, що звуться державами — саме це я називаю безвартісним." Брандес вважав ці ідеї не тільки наскрізь оригінальними, бо очевидно не був знайомий з писаннями Бакуніна й Кропоткіна, але навіть божевільними. Але також в цьому випадку думки, позичені в інших, ставали в Ібсена тільки вихідною точкою, з якої його оригінальне розумування розвивало початкову думку до питомо Ібсенівських висновків.

Фрайгерр фон Ґротус бачив, одначе, небезпеку в Ібсеновій концепції пластичности й еволюції ідеї свободи: „Не вірити в непроминальну стабільність людських ідеалів значить, в останньому підрахунку, не мати взагалі ніяких ідеалів. В цьому випадку відкривається двері для необмеженого суб'єктивізму". Далі він каже, що Ібсен не має права говорити про обов'язок діяти так чи інакше, бо без ідеалів нема обов'язків; поняття слова обов'язок є само собою ідеалом. Може Ібсен і перебрав міру в безкомпромісовому засуді держави як символу переслідування, утиску й штивности, але люди нашого часу напевно читатимуть з більшою симпатією і зрозумінням диктат Ібсена, що „ідеї свободи мусять постійно розвиватися під час своєї асиміляції", якщо світові не стати реакційним і заскорузлим. Навіть речі, які ми вважаємо ідеально перфектними, матимуть хиби для наших насліднинків, які мусітимуть самостійно знайти власні ідеали й направити хиби, щоб знайти гармонію між ідеалами й дійсністю.

ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У ФРАНЦІЇ МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ

(2)

Але, відійшла я від теми, вір'ю, що шановні читачі, також перенеслися зі мною на ту хвилю?

Отож приїхали ми до Гренобль, де треба було розглянутися за працею і помешканням. Улаштувавшися, ми стали шукати українців, бо де ж їх нема? Тут вже була невеличка група українців, зорганізована в українській громаді. В той час, головою громади був колишній старшина, другої волинської дивізії пан Рогатюк. Пізніше головували й інші: Токайло, Вонарха-Варнак, Коземський, Миронович і Різників. І тут з часом створилися дві організації. Громадське життя ішло так, як і в інших місцевостях. Академії відбувалися всі по черзі, те саме свячене і та ж сама кутя. Створився і тут драматичний гурток, а режисерував пан Різників з Катеринославщини. Мали ми тут невеличкий хор, а дириґентом був п. Червонецький. Хор наш виступав декілька разів у рік в радіопрограмі, за що нам радіова дирекція платила.

Громадська праця у Гренобль вимагала ще й виїзду деяких членів у місцевості віддалені від міста скрізь там, де був хоч малий гурток українців, бо часто наші люди попадали під чужі, ворожі нам впливи. Отже виїздили до місцевостей Лівеш, де була фабрика карбіту, працювало там кільканадцять свідомих і жертвенних патріотів, деякі були з родинами. Всі вони були членами української громади „Відродження" в Гренобі. Були це пп. Лесів, Викрикач, Хрунь, Дюбак, Подоляк, Павлик та інші.

В місті Муаран, на фабриках паперу працювали українці, що також не жаліли ні труду ні гроша на громадську роботу. Ними були брати Сабат, Бральо та інші всі з Засяння. Там же, розкинені по виноградових фармах, працювала чимала кількість українців. В тих околицях плекали також найкращої якости волоські оріхи, а також марони.

В Гренобі жили панство М. Тут часто відбувалися засідання. Гостинні двері того дому були відчинені для всіх. Сюди зверталися українці за різними порадами, а панство М. були завсіди готові з допомогою, часом навіть і матеріяльною. В тім домі гостили такі достойні гості як генерал Капустянський, ненерал Удовиченко, отець Бриндзан, отець Гричишкин, пані Русова в товаристві Хариті Кононенко і також наш славний бандурист Василь Ємець.

В Гренобі за нашого перебування перебували на студіях й українці. А були це — І. Стронський (помер у Франції), П. Сидір, Рошак, Дурбак, Бодак, Мелько, Когут та інші, що чомусь там не задержалися до закінчення студій.

Студіював також Тарас Посипанко, що помер там же на сухоти. Про нього мушу сказати більше. Хлопець цей, ще гімназистом був, був арештований поляками і сидів у Бриґідках не знаю, як довго. Поляки страшними побоями, хотіли змусити його признатися, що буцімто він, десь там, перетяв телефонічні дроти.

Отже він, вже зламаний духом, приїхав на студії до Гренобль. А був це дуже здібний хлопець. Але не знаю, чому перестав діставати гроші з дому, тому бідував тяжко. Пишу про це докладно тому, щоб шановні читачі могли уявити собі, які тоді закони були у Франції. Отже так, студент — це не робітник. Навіть, якби десь знайшов працю, а влада довідалася про те, караний був би і він і його хлібодавець. А студії треба було платити таки солоно, в додатку, кожний чужинець, що перебував у Франції, мусів мати карту ідентичности, а карту треба було відновлювати щороку або що два роки (вже не пам'ятаю). Студентська карта була таки досить дорога, робітнича здається чотири рази дешевша. Цього всього Посипанко не міг зробити, бо перестав студіювати, не маючи грошей на оплату, а заробити не міг, бо не робітник. І так, за усі провини сидів два чи три рази в французькій тюрмі і то між злочинцями.

Щодо французів, то Читачі „Свободи" могли запізнатися з ними зі статті п. М. Колянківського, що це скінчена нація й алькоголіки, як то дехто пише, то це далеке від правди. Француз багато не п'є, а як йому раз в рік таке трапиться, тоді сам про себе каже: „я був п'яний як поляк". Ніколи не бачила я француза, щоб лежав п'яний серед дороги. А вийнятки є всюди. Дітей своїх виховують дуже добре.

Мушу згадати ще й те, що до подій в Карпатській Україні, здавалося, ніхто з французів не знав, чи не хотів знати (крім одиниць, що постійно зустрічалися з українцями) про українців. А як при знайомленні хтось і сказав: „ми українці", тоді той француз, ніби зі сну будився і, пригадуючи собі щось, казав „а, це ті, що танцюють".

Декого з нас це денервувало і ми старалися про себе щось більше сказати, про що, здавалося той француз скоро забував. Але з часом вже стільки знали, що не накидали нам польського чи московського походження.

Треба ще згадати, що між французами мали ми також великих приятелів, це були ті, що часто зустрічалися з українцями і пізнали нас з доброго боку. Українці своєю культурною поведінкою дуже відрізнялися від других чужинців.

Мушу ще сказати про дві жінки француженки, що ділом доказали свою прихильність до нас.

Першу панну Ляроз, пізнала я в санаторії для туберкульозних, при ліжку хворого Леоніда Кушніра, бувшого поручника армії УНР, що при відступі українських військ з України, перепливав Дністер, а була зима. Захворівши, він вичікував у французькому шпиталі смерти. Мадмазель Ляроз була сороклітньою панною, добре вихованою в любові до Бога і ближніх. Зачісувалася гладко, скромно одягалася і не уживала жадних фарб.

Працювала в якійсь асекураційній аґенції. Платню діставала дуже скромну в порівнянні з заробітками панни тут у ЗДА. Але з того жила і утримувала свого 80-літнього батька, і дуже часто помагала більш потребуючим.

Цим разом заопікувалася хворим чужинцем і навіть незнайомою людиною. Вона, відвідуючи когось з родини в санаторії, зауважила, що до п. Кушніра ніхто не приходить. Одного разу підійшла до його ліжка і почала з ним розмову. Скільки то радости і полегші для хворого, почути теплі слова, повні співчуття. З того часу, частіше заходила до хворого. Але Леонідові Кушніреві прийшлося таки попрощатися з цим світом і сталося це в присутності панни Ляроз. Вона зайнялася похороном, доплатила до домовини, (хоронили його на кошт міста) а навіть купила місце для нього на цвинтарі. Могилу упорядковувала, садила завжди свіжі квіти і підливала їх.

З часом українська громада зібрала відповідну суму грошей і поставила пам'ятник на могилі.

Не можу не згадати батька панни Ляроз, що мимо свого віку, пильно вчився української мови, а пам'ять мав надзвичайну.

В Гренобі пізнала я ще другу особу, була це панна Бокмейн, що в той час мала 50 років. До першої світової війни, була учителькою французької мови в кол. Росії. Тепер давала лекції французької мови, студентам різних національностей. В цей спосіб познайомилася вона з українцями і відразу заприязнилася з ними. Бувала на всіх наших імпрезах, любила наші пісні і сама старалася з нами співати. Допомагала чим могла і завжди була до послуг української громади. За її прихильність українська громада вибрала її почесним членом. Умираючи (а умерла трагічно), просила, щоб її поховано на тому цвинтарі, де вже було кілька українських могил, бо вірила, що українці відвідуючи могили своїх, затримаються і на її могилі. І так було.

Після другої світової війни, число українців у Франції значно збільшилося а й громадське життя, що в час війни було завмерло, значно пожвавилося.

М. В.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Йонґставн, О.

Листопадове Свято.

Українська громада міста Йонґставн і околиці відсвяткувала пам'ять Листопадового Зриву в неділю 2-го грудня ц. р. В обох Українських Церквах відправлено Панахиди за всіх поляглих в наших визвольних змаганнях, а відтак відбулася Листопадава Академія, яку влаштував Відділ УККА.

Академія була дещо відмінна від Академій в минулих роках бо цього року приїхали до нас гості з Арнолд та Мікізракс, Па. враз зі своїми панотцями, оо. протоєреями Ольгином і Дворяківським та зі своїм Злученим (мішаним) Хором і дали нам дуже гарну програму, яка всім присутнім надзвичайно подобалася. Програма ця складалася з поодиноких, пов'язаних зі собою, сценок з нашої визвольної боротьби, які були ілюстровані відповідними стрілецькими піснями. Дириґентом хору і режисером програми був п. О. Головацький, солісткою хору була пані А. Комічак з Питсбурґу, Па. Треба з признанням згадати, що обидва згадані панотці брали участь в хорі.

По відспіванні Американського Гимну бачили ми сценку з української школи в Америці, де учитель (п. Д. Втарощак) говорить дітям про Україну та про листопадові події. Дальші сценки: мати прощає сина на війну, діти вітають стрільців у поході, стрілець одержує відпустку „із поля додому", дві сценки „З минулих днів" й вкінці символічна могила поляглих за волю України з почесною сторожею при ній. Ці сценки були фотографовані.

Головним бесідником Академії був п. полк. І. Домбровський з Пистбуру, Па., Деклямацію, С. Черкасенка „В День Першого Листопада", виголосила п-на О. Харіщак. Також причитано Відозву Української Національної Ради до Українського Народу з дня 1-го листопада 1918, яку відчитав п. М. Комічак з Питсбургу, Па.

В поодиноких сценках брали участь: пані К. Крачковська, пані Г. Головацька, п. В. Вичкало, п. П. Басараб, юнаки Р. Комічак і Д. Курилас та відповідна скількість менших дітей.

Академію закінчено співом українського національного гимну.

Численна публіка була дуже вдячна милим гостям за таку гарну та цікаву програму Академії. Признання належиться також Екзекутиві Відділу УККА в Йонґставні, з головою п. Ю. Присташем на чолі за те, що вдалося нам дістати до Йонґставну цю програму, до чого причинився в немалій мірі також і п. М. Комічак.

Чистий прибуток в сумі $100 відослано до Централі УККА з призначенням для Українських Інвалідів. В цій сумі є 15.28 дол. збірка на Панахиді в українській православній церкві Св. Ап. Петра і Павла, $10, пожертва від п. Йосифа Поточного та $5 пожертва від п. Юрія Присташа.

При цій нагоді насувається одна замітка: Читаємо тепер часто про влаштовування Листопадових Свят в різних місцевостях, але в дописах рідко помічаємо згадку про відослання якоїсь суми на загально-народну ціль. Чи нічого не відсилається, чи лише не публікується? Оприлюднювання жертв наших національних свят на загальнонародні потреби може бути доброю заохотою для других.

Д-р Роман Стахура.

Нюарк, Н. Дж.

Відзначення 35-х Роковин Базару.

Заходом парохії Укр. Прав. Церкви св. Тройці в Нюарку при співучасті місц. від. ОбВУА та філії ОДУМ, влаштовано в неділю 2 грудня 1956 в парох. залі при 315 Ваверлі евню Жалібну Академію для вшанування пам'яті 359 замордованих Героїв під Базаром. Перед Академією відправив о. Шпаченко, парох УПЦеркви св. Тройці, по Службі Божій Панахиду за душі замордованих Лицарів Базару, під час якої співав міш. хор під управою проф. С. Вожаківського.

Академія почалася в год. 7-й ввечорі співом американського гимну. Академію відкрив К. Степовий коротким словом, підкреслюючи значення цієї історичної події, а сот. Е. Храневич подав нарис спогадів про велику трагедію під Базаром. Опісля слідували рецитації: А. Стойко — поеми „Базар" і Г. Журавель — „359 розстріляних під Базаром" — В. Лепкого. В останній частині програми Академії відбулась інсценізація: „На могилі мучеників". В інсценізації брали участь: Іванець, В. Росинський, Г. Мируи, Г. Журавель, К. Степовий, М. Стройник і Д. Строкюк. Співом українського нац. гимну закінчилась Академія, яка перейшла гарно, оформлення сцени було дбайливо приготоване. Жалко, що не всі запрошені виконавці програми явились на Академії. Заля була виповнена. Чистий дохід з Академії в сумі $26.65 передано на руки Консисторії у Бавнд Бруку для Українських Воєнних Інвалідів.

Учасник.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ: КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
СТІННИХ КАЛЕНДАРІВ
В КОЛЬОРАХ
з українськими святами!

Рождество Христове,
Христос — пастир
Пресвяте серце
Пресвята Родина
Тайна вечеря
Херувими славу співають
Ангел Хоронитель
Христос між дітьми
Вид фарми
Діти на фармі
Дівчинка з песиком
Рибалка
В українському стилі:
Сільське весілля
З портретом І. Франка і Т. Шевченка. (50 цт. шт.)

Ціна календаря 35¢ шт. або 3 за 1 дол.

При замовленні проситься зазначити, які календарі вислати.

Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand Street
Jersey City 2, N. J.

Справа втікачів на сесії ОН

(Закінчення на стороні 3-ій)

ред втікачів є певна кількість українців, які залишили батьківщину не з власної волі. Вони не є жадними політичними еміґрантами; забрало їх нацистське військо, і вони тепер не мають можливости вернутися додому... За минулий рік повернулося на батьківщину 2.500 українців... вони мусіли перемогти перешкоди збоку ворожих еміґрантських організацій, які утримуються коштом чужих урядів..." Вона оскаржувала Високого Комісара, що він „не лише не перешкоджав, але й дозволяв еміґрантським організаціям ширити пропаґанду проти совєтської України".

Представниця Польщі скаржилася, що втікачі, особливо мешканці таборів, дуже зле поінформовані про дійсний стан на своїй батьківщині...

Совєтська частина ОН бачить одинокий вихід, щоб підсилити репатріяцію: маленька Альбанія пропонує до внесеної чехами резолюції „маленький" додаток: „...звернутися до урядів тих країв, де мешкають втікачі, щоб не дозволили провадити серед них пропаґанди, ворожої державам, звідки втікачі походять, всякої пропаґанди, яка б відраджувала їм повернутися на батьківщину"...

Відповідь в дискусії була коротка: вільний світ не має скитальських таборів „з колючим дротом"... Втікачі можуть читати, що хочуть. Репатріяційні місії їздять часами по таборах, але їх не хочуть слухати...

* *

Совєтський представник мав справжні рекорди в „словесних змаганнях" в 3-му Комітеті. Найбільше разів перебивав йому голова за нісенітниці. Найдовше він говорив, і, очевидно, все про одне: мадярські нові втікачі — це лише американська пропаґанда, холодна війна... „Тут говорять, що мадярські втікачі вибрали шлях до волі, але дійсність інакша, — вигукував Аркадієв. — Між утікачами є кримінальні елементи"...

„Стратеґія" совєтського бльоку — мадярських втікачів звести на рівень кримінадістів і фашистів — не дала очікуваних Совєтами і їхніми поплентачами наслідків. Проєкти їхніх резолюцій були відкинуті.

● Урядова аґенція вислала індіянові з племени Сіюкс, Делмерові Робідо, чек на 3 центи як відсотки від його уділів в індійській резервації. Щоб зреалізувати цей чек, Делмер Робідо мусів би заплатити 10 центів.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ
в кольорах з гарними українськими святочними побажаннями.

Картки виготовлені на підставі оригінальних взірців знаних українських артистів-малярів.

По 10 цн. штука.

З релігійними взорами 12 за $1.00.

Замовлення просимо слати враз з грішми до:
"SVOBODA"
81-83 Grand Street.
Jersey City 3, N. J.

ГОСПОДАРСЬКІ ВІСТІ

ЗДА ЗБІЛЬШУЮТЬ ЧИСЛО НАФТОНАЛИВНИХ КОРАБЛІВ

Морський адміністратор Кларенс Дж. Морс повідомляє, що плянується збудувати 60 нових нафтоналивних кораблів, які матимуть поємність 1,500,000 тони і коштуватимуть коло 390 мільйонів долярів. В дні 1-го жовтня ц. р. вже будувалося 23 нові танкери, — поємности 790,000 тони, вартости 223 мільйонів долярів. Це збільшення числа нафтоналивних кораблів дістеться внаслідок суезької кризи, бо Суезький канал може бути відкритий для плавби за кілька місяців. Але навіть і при плавбі через той канал треба буде більшого числа нафтоналивних кораблів.

КУПІВНА СИЛА ФАБРИЧНИХ РОБІТНИКІВ ЗБІЛЬШИЛАСЯ НА 23 ВІДСОТКИ

Статистичне бюро департаменту праці стверджує, що купівна сила фабричних робітників зросла на 23 відсотки в порівнянні з роками 1947—1949. Це сталося навіть і тоді, коли ця сама статистична установа повідомляє, що в тому самому часі індекс цін на консумпційні товари збільшився на 17.7 відсотка, і збільшилися федеральні податки та вкладки до соціяльного забезпечення. Фабричний робітник пересічно заробляв в роках 1947—1949 по 53.01 доляра на тиждень, а в жовтні цього року — 82.01 доляра, збільшення на 29 долярів. Та це збільшення виносить тільки 23.01 доляра тижнево, бо збільшилися в тому самому часі податки і вкладки до соціяльного забезпечення. Купівна сила фабричного робітника зросла в тому часі на 23 відсотки, бо треба узглядити збільшення видатків робітничих родин.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 21-го грудня в приміщенні Клюбу відбудеться авторський вечір письменниці Дарії Ярославської. Вступне слово виголосить д-р Василь Лев. Крім авторки читатимуть її твори п-на В. Калин та пані І. Кононів. Початок о год. 8-ій вечора.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ
повідомляє, що в
П'ЯТНИЦЮ, 21-го ГРУДНЯ 1956
в приміщенні Клюбу при 149 Друга Евеню,
о годині 8-ій вечорі,
відбудеться
АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
письменниці ДАРІЇ ЯРОСЛАВСЬКОЇ
Вступне слово виголосить д-р Василь Лев.
Крім авторки читатимуть її твори п-на В. Калин та п. І. Кононів.

ПРЕКРАСНИЙ ВИБІР ВИСОКОВАРТІСНИХ СВЯТОЧНИХ ПОДАРУНКІВ!

Леся Українка. Збірка творів у 12 томах	$24.00
Іван Франко. 20-томова збірка художніх творів. Вже вийшли чотири томи. За передплатою	60.00
М. Грушевський. 10-томова Історія України-Руси. Вже вийшли вісім томів. За передплатою — $60.00. Поза передплатою	82.50
М. Коцюбинський. Повна збірка творів у 2-ох томах. Видання вперше ілюстроване	9.00
(Для передплатників творів Івана Франка або Історії України-Руси — твори М. Коцюбинського лише за $7.20).	
М. Гоголь. Твори, томи I-II. В українському перекладі за редакцією М. Зерова та А. Ніковського	3.75
Подвезько. Англо-укр. та Українсько-англ. словники по	4.00
Голоскевич. Правописний словник	4.00

Багатий вибір інших книжок художньої, наукової та дитячої літератури.

Жадайте наших каталогів та умов передплати. Замовлення надсилати до найближчої української книгарні, або до нас безпосередньо на адресу:

KNYHO-SPILKA PUBL. CO.
68 East 7th Street, New York 3, N. Y.

Спілка Визволення України (СВУ) Осередок в Ню Йорку.
З нагоди 88-річчя заснування Товариства „Просвіта"
відбудеться в суботу, дня 22-го грудня 1956 р. рівно о 6 год. в залі ч. 22 УНДому, 142 — 2-га евню в Ню Йорку
ВЕЧІР „ПРОСВІТИ"
на якому проф. Б. Загайкевич виголосить доповідь на тему „Значення Просвіти в нашому національно-культурному відродженні", — а присутні поділяться думками та спогадами про діяльність нашого так багато заслуженого Товариства.
Просимо ласкаво Укр. Громадянство до масової співучасти у цьому вечорі. Тимчасова Управа Осередку.

УВАГА! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКА РІДНА ШКОЛА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА
(334 Схід, в Ню Йорку)
влаштовує
ВЕЧІР СВЯТОГО МИКОЛАЯ
В НЕДІЛЮ, 23-го ГРУДНЯ 1956 РОКУ.
В програмі: Дитяча п'єса, деклямації, колядки
Всім дітям будуть роздані дарунки
Початок о 6 год. вечора. Вступ 50 центів
Всіх щиро запрошує
Парафіяльний Уряд і Батьківський Комітет.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Оцим подаємо до відома, що
п. ДМИТРО БІЛЕЦЬКИЙ,
організатор У. Н. Союзу,
починаючи від 18-го ЛИСТОПАДА 1956 р.,
відвідує в цілях приєднування нових членів такі Відділи і місцевості в такому порядку:

Відділ 345 Minneapolis, Minn.	Відділ 373 St. Louis, Missouri
Відділ 385 Minneapolis, Minn.	Відділ 463 St. Louis, Missouri
Відділ 402 Minneapolis, Minn.	Відділ 308 East St. Louis, Ill.
Відділ 487 St. Paul, Minn.	Відділ 284 East St. Louis, Ill.
Відділ 356 Omaha, Nebraska	Відділ 40 Erie, Pa.
Відділ 141 Lincoln, Nebraska	Відділ 60 Lundy's Lane, Pa.
Відділ 323 Kansas City, Kans.	Відділ 11 Johnstown, Pa.
Відділ 493 Kansas City, Kans.	Відділ 300 Johnstown, Pa.
Відділ 355 St. Joseph, Mo.	Відділ 467 Johnstown, Pa.
Відділ 179 St. Louis, Missouri	Відділ 145 Altoona, Pa.

При цій нагоді прохаємо відділових урядовців і членів співпрацювати з п. Д. Білецьким в приєднуванні і збільшенні відділів новими членами.
Головна Канцелярія

ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ — 149 — 2-га Евеню
22-го грудня, субота — СВ. МИКОЛАЙ — початок 8:30 вечора.
Щедрий, багатий, веселий. — Домашній буфет.
Участь в програмі беруть пані: І. Приймова, Р. Прийма, О. Соневицька; панове: Р. Купчинський, В. Косаренко-Косаревич, І. Керницький, М. Понеділок, С. Литвиненко, С. Гриневич, П. Ржепецький, С. Шпєх, Зенон Осінчук. — Вступ лише $1.00.

УВАГА! В НЕДІЛЮ, 23-го ГРУДНЯ 1956 Р. УВАГА!
на NEW FARMERS OVAL площі. Middle Village, L. I.
відбудуться
ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ
нім. - амер. Спортового Союзу
між УСК Ню Йорк та College Point S. C.
Початок о год. 2:15 по пол.
Передзмаг УСК Резерва — Greek S. C. Резерва. — Початок 12:30.
ДОЇЗД на площу BMT Canarsie Line до Myrtle Ave., а звідси пересісти на Metropolitan Ave. Train та їхати в сторону Middle Village до останньої зупинки. Управа УСК

Неділя 30 грудня 1956 година 2:00
ВЕЛИКА Українська МАНІФЕСТАЦІЯ
Manhattan Center 311 W. 34th Street NEW YORK CITY
ГОТУЙТЕСЬ! КІЛЬКІСТЮ УЧАСНИКІВ МАЄМО ВИЯВИТИ ПОВАГУ НАШОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДОЛІ І МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

• ПРАЦЯ • • HELP WANTED—MALE •

МАШИНІСТИ
до праці на першу і другу зміну
DRILL PRESS HANDS
MILLING MACHINE HANDS
BORING MILL HAND
PLANER HAND
Голоситись тільки досвідчені й здібні до плянування власної праці.
Постійна праця.
Надчисельні години, багато користей.
Голоситись особисто:
CHAMPLAIN COMPANY, Inc.
88 Llewellyn Avenue, Bloomfield, N. J.

Millwright Mechanics
Потрібні.
Голоситись
Technical Tape Corp.
Bordentown Road
Old Bridge, N. J.

AUTO BODY METAL MAN
Мусить мати досвід. Досконала нагода для відповідного. Платні вакації і свята. Голоситись тільки першоклясні.
SANDERS MOTORS
735 Port Washington Blvd.
Port Washington
PO 7-3565, ask for Mr. Starace

ДО МИТТЯ ПОСУДИ
$120.
8 год. денно. Легка праця. Голоситись особисто, або писати:
HOMECREST
407 Tuckahoe Rd.
Yonkers, N. Y.

POWER BRAKE
Set up and operate above equipment for close tolerance, light gauge metals. Вечірня праця.
REF MFG. CORP.
393 Jericho Tpke., Mineola, L. I.
PI 2-8400

СУПЕРІНТЕНДЕНТ до 2 будинків з печами до огріття на вугілля. Всіх 47 льокаторів. 4-кімн. апарт. в підвалі і пивниця. Голоситись: Nehring Bros., 1441 St. Nicholas Ave., cor. 182 St., NYC. — WA 7-4110 Ext. 57.

• ПРАЦЯ •
• Help Wanted—Female •

ГОСПОДИНЯ
до загальної праці,
спання на місці, звичайне варення, 1 дівчина, 16 р., 2 дор. особи. Добра платня, постійна праця.
Franklin 4-2591

ГОСПОДИНЯ-КУХАРКА,
дитина 3½, власна кімната. Досвідчена особа, якій можна віддати заряд дому.
Рекомендації.
GEneral 2-7512

• FARMS FOR SALE •

Нагода на ціле життя. Milbrook Farm; 90 акр., 55 акр. упр. землі, ліс, вел. озеро з водопадом, потік, 2 резервуари. 3 вел. стайні. Лісово-дерев. компанія готова рубати 20 акр. лісоматеріялу, який дасть більше як сам завдаток. Продається скоро — спішіть. MO 9-2677.

• РІЗНЕ •

KARS
JEWELERS
216-218 East 14th Street
New York 3, New York
Tel. GR 3-5875
Тризуби з 14 кар. золота.

Радіоприймачі
TELEFUNKEN 1957
Письмова ґарантія.
відбору всіх радіостанцій включаючи Київ і Москву.

Читайте щоденник „Свободу"

ОЩАДЖУЙТЕ СЬОГОДНІ
так щоб мати завтра...
Цей знак запевняє забезпечення ➧
платимо 3½% дивіденди

Trident Savings & Loan Assn.
1935 WEST 51st STREET, CHICAGO 9, ILL.
GRovehill 6-4711
ПЕТРО ПУЦИЛО, Екзекутивний Директор.

Увага! Небувала нагода до використання!
Тільки наша фірма, яка висилає ПАЧКИ через Швецію дасть Вам такі низькі ціни і повну ґарантію.

No. 1	No. 2
5 фунт. смальцю	10 фунт. смальцю
5 фунт. цукру	10 фунт. цукру $21.00
5 фунт. рижу	No. 3
5 фунт. волового м'яса $25.20	20 фунт. цукру $13.80
	No. 4
	20 фунт. першорядного смальцю $23.00

В ТОЙ РАХУНОК ВЖЕ ВХОДЯТЬ ВСІ ОПЛАТИ.
Замовлення приймається поштою на адресу:
Atlantic Gift & Service Co.,
1824 W. Chicago Ave. Chicago 22, Illinois
Час достави пачки від 4 до 6 тижнів. — Пачки ґарантовані!

ЛІКИ
НАЙВІДПОВІДНІШИЙ ДАРУНОК,
щоб вислати тепер на Різдво!
(Rimilon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Atofhanyl
Хірургічний виряд, еластичні панчохи, бандажі — пояси і все потрібне для домашньої аптечки.
Висилається до всіх країн Европи.
Мито оплачується тут. Ґарантія достави.
• Спеціялісти европейських рецепт •
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 AVE. A. & 7th STREET, NEW YORK CITY
Tel. OR 7-5980

СВЯЩЕНИКИ ДЕМОНСТРУЮТЬ РАЗОМ ІЗ СТУДЕНТАМИ

В Атенах відбулася у зв'язку з приїздом британського секретаря для колоніяльних справ Леннокса-Бойда велика антибритійська демонстрація, в якій взяли участь не тільки студенти й інші світські люди, але теж і священики. Леннокс-Бойд прибув до Атен, щоб відбути конференцію з грецьким прем'єром Караманлісом в справі британського проєкту конституції для Кипру.

Маршал Тіто приїде у відвідини до ЗДА

Вашинґтон. — В поінформованих політичних колах висловлюють впевнення, що президент Айзенгавер запросить найближчим часом, або й уже запросив югославського президента Тіта прибути з відвідинами до ЗДА. Плян запросити Тіта існує вже від довшого часу і сам Тіто висловив вже декілька разів своє бажання відвідати президента Айзенгавера. Докладної дати цих відвідин ще не встановлено. Пресовий секретар Білого Дому Гаґерті не заперечив можливости приїзду Тіта, заявив тільки, що йому невідомо про якінебудь конкретні приготування до цих відвідин. У зв'язку з цими вістками в політичних колах сподіваються, що през. Айзенгавер відкличе незабаром заборону вивозу до Юґославії турбомоторових літаків та інших воєнних матеріялів, стриманих внаслідок відновлення дружніх взаємин між Москвою і Беоґрадом. Заборону вивозу до Юґославії пшениці й інших харчових продуктів скасовано вже минулого місяця і Юґославія одержить найближчим часом сільсько - господарських продуктів на суму 98,300,000 долярів, в тому 925,000 тонн пшениці. Останніми роками Тіто відвідував Британію, Францію, Туреччину, Грецію, Єгипет, Індію, Бірму та Совєтський Союз.

Сенатор Лавші — кандидат на президента в 1960 році

Вашинґтон. — В політичних колах в столиці вже тепер говорять про те, що в 1960 році поважним кандидатом на президента ЗДА буде нововибраний сенатор, дотеперішній губернатор стейту Огайо, — Ф. Лавші. Він був демократом, але недавно заявив так: „Я є демократом аж на другому місці, а на першому місці я є американцем. Я ніколи не вагався б переступити партійну лінію, якщо це було б для добра країни. Я нікому не дозволю собі диктувати, як я маю голосувати". Лавші був вже губернатором впродовж п'ятьох каденцій, на вибори втратив менш як 25,000 долярів, приймав найбільші пожертви на виборчий фонд по 500 долярів, хто прислав більше, тому відсилав назад. Він є приятелем Айзенгавера, і любить грати в ґольфа.

Авто наїхало на поїзд і спричинило смерть 12 осіб

Фінікс, Арізона. — Старе авто, наладоване 13-ма пасажирами, наїхало на залізничий поїзд, і під час того зудару згинуло 12 осіб, а 18-місячна дівчинка була важко поранена. Спочатку думали, що згинуло тільки 11 осіб, але пізніше поліція знайшла труп хлопця в корчах. Тіло однієї жінки знайшли в віддалі 300 стіп від авта. На поїзді ніхто не був поранений і ніхто навіть не знав про катастрофу, про яку довідалися три милі від місця нещастя, коли побачили людське тіло на стіні машини Дізеля. Свідки зізнають, що бачили переповнене авто, яке їхало зі швидкістю 75 миль на годину. Поїзд їхав із такою самою швидкістю. Між вбитими є 8 дорослих і 4 дітей.

Наркомани видають річно 2.7 більйона долярів

Вашинґтон. — Каліфорнійський адвокат Роберт А. Ніб зізнавав на сенатській правничій підкомісії для поборювання злочинів малолітніх і заявив, що, згідно з його оцінкою, в цій країні видають річно по 2.7 більйона долярів на наркотик героїну. Цей наркотик ввозить до ЗДА „світовий злочинний синдикат", по найбільшій часті з комуністичного Китаю. Головою цієї підкомісії є сенатор Естес Кіфовер, який заявив, що переслухання мали б виявити, що можна зробити для того, щоб зменшити число малолітніх, які попали під вплив торговців наркотиками. Ніб зізнав, що стейт Каліфорнія видає річно на наркотики коло 100,000,000 долярів.

ВСЯЧИНА

АРМІЯ ЗДЕМОБІЛІЗУЄ МУЛІВ І ЗАСТУПИТЬ ЇХ ГЕЛІКОПТЕРАМИ

Представник армії повідомляє, що армія цієї зими здемобілізує останніх своїх мулів, які служили до перевозу частин артилерії в горах ,та заступить їх гелікоптерами. Досі ці віслюки „служили" при 4 батальйоні польової артилерії в Форті Карсон, Колорадо. Тепер цей батальйон має 38 гелікоптерів і буде перенесений до Форту Сілл в стейті Оклагома, де є центр керованих ракет. Ця нова артилерійна одиниця призначена до операцій в горах, джунґлях і в підбігуновій околиці, куди не могли б дістатися наземні частини. Армія не брала частин із мулами до Кореї, але там її частини користувалися місцевими віслюками. Те саме було в Бурмі під час другої світової війни.

89-РІЧНИЙ СЕНАТОР ҐРІН НАЙСТАРШИЙ ДОСІ ЧЛЕН КОНҐРЕСУ

89-річний демократичний сенатор із Ровд Айленд відзначив ще 2-го жовтня свої уродини і здобув рекорд найстаршого члена Конґресу в історії ЗДА, бо досі найстаршим членом Конґресу був конґресмен Роберт Давтон із Північної Каролайни, який помер. Сенатор Ґрін заявив, що свій вік і своє здоров'я завдячує тому, що постійно фізично вправляє та багато ходить. Ще й тепер він у Вашинґтоні щоденно пішки ходить до Капітолю, це значить маршує дві і пів милі. Цього року він урядово відвідав країни Близького Сходу, Европи і Африки, на що витратив сім тижнів.

АЙЗЕНГАВЕР ЗАКЛИКАЄ ВСІХ СТАРШИХ ДОРОСЛИХ ДО ЩЕПЛЕННЯ ПРОТИ ПОЛІО

Президент Айзенгавер закликає всіх старших дорослих осіб, щоб конче защепилися проти поліо. Президент видав цей заклик при нагоді опублікування звіту секретаря здоров'я Маріона Б. Фолсона, який виявляє, що є 17,000,000 доз вакцини д-ра Солка, і тому можна буде щепити не тільки дітей в шкільному віці, але і старших осіб, які цього забажають. Всі ті діти і старші особи, які вже раз нащепилися, повинні подбати про те, щоб перед початком найближчого літа нащепилися ще два рази, бо тільки три щеплення вповні забезпечують проти поліо. Щепитися проти поліо повинні всі особи, які мають менше як 40 років.

ТОВСТА ДІЄТА СПРИЧИНАЄ СЦІП КРОВИ

Лікарі робили досліди і ствердили, що товсті харчі в людей між 35 і 60 роком життя спричинюють хемічну здібність в крові до роблення сціпів або так званої тромбози. Коли в організмі існують ще й інші причини, то при товстій дієті виникають атаки серця або сціпи жил і артерій. Доктори Ратко Бузіна і А. Кепс із Міннесотського університету випробовували кров в 20 чоловіків після того, як вони їли пісний харч, а пізніше після товстої дієти, і ствердили, що після товстої дієти кров була згущена, а після пісної без жадних змін. Висновок: не їсти товстих харчів і не їсти забагато.

Короткі Вістки

● У 1949 році із ЗДА депортували за комуністичну діяльність урядовця Конґресу Індустрійних Організацій Джана Санто. Тепер він втік із Малярщини і заявив у Відні, що хотів би вернутися до ЗДА, щоб і розповісти своїм колишнім товаришам правду про комунізм.

● До Західньої Німеччини прибув губернатор стейту Ню Джерзі, Роберт Мейнер, який два тижні перебував, як резервовий морський старшина, на вправах Шостої Фльоти на Середземному морі. Коли його спитали про дальшу ролю Адлея Стівенсона, він заявив, що Стівенсон мабуть залишиться титулярним лідером Демократичної партії в Америці, „поки не виберуть когось молодшого".

● Лестер Саммір із Вайнленду, Н. Дж., віз повне вантажне авто свіжих яєць до Ню Йорку. Виминаючи інші авта, він перевернув свою автомашину, яка загоріла і спечені яйця порозсипалися по вулиці. Людських жертв не було, але вантажне авто згоріло.

• КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ •

РІЗДВЯНИЙ ПОДАРУНОК!
Закупіть двосторінкову платинку з піснею: „ІВАН ПІДКОВА" комп. М. Лисенка, наспівану відомим хором „Сурма" в Торонті. Ціна $1.25. Набути можна: в книгарні „Арка" — Торонто 575 Квін вул. Вест і в канцелярії УВКЛ, ч. 360 — Торонто 326 Квін вул. Вест.

Читайте найновіші українські видання.
Найновіший КАТАЛОГ книжок висилаємо БЕЗПЛАТНО.
Пишіть до:
KALYNA UKRAINIAN CO-OPERATIVE LTD.
Winnipeg 4, Man., Canada
862 Main Street,

Чемним дітям під Ялинку шліть оправлену
„ВЕСЕЛКУ"
Ілюстрований журнал для українських дітей кожного віку.
Річник 1-2 — 1954—1955
в гарній полотняній, мистецькій оправі.
ВАЖНЕ! У цей різдвяний час до 15-го січня 1957 р., хто закупить Річник „Веселки", одержить даром 2 книжечки „Кобзарева гостина" і „Козацька дитина".
Ціна $10.00.
Замовляйте вже, залишилось ще тільки кілька Річників.
SVOBODA
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

БАТЬКИ, УЧИТЕЛІ, ВИХОВНИКИ!
Вже появилася з друку
КНИГА ВІРШІВ ДЛЯ ДІТЕЙ
ЛЕБЕДІ
ЛЕОНІД ПОЛТАВА
Книга має багато різнокольорових ілюстрацій. Величина книги: 10x12 інчів. Тверда обкладинка з великою трикольоровою ілюстрацією.
Ціна $2.00.
Замовляти в:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НА ЧАСІ! ПРОЧИТАЙТЕ!
Ялта, царський палац, де відбувалась Конференція Рузвелта-Черчіля-Сталіна, — історичні місця так цікаво описані у повісті:
„СЕЛЯНСЬКА САНАТОРІЯ"
О. ЗВИЧАЙНОЇ
Ціна $1.65
Замовлення слати на адресу:
SVOBODA
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ЛІТЕРАТУРНА НОВИНКА
Олена Звичайна
ОГЛЯНУВШИСЬ НАЗАД...
Збірка з 16-тьох оповідань із нашої недавньої минувшини. Усі вони просякнуті національно-виховним, антикомуністичним і протимосковським ідейним змістом і читаються з захопленням.
Стор. 232, ціна 1.50 дол.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue, Chicago 22, Ill., U.S.A.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що з Рідних Земель наспіла спізнена вістка, що ще в 1948 році упокоїлася там Нардорожча Мати і Бабка

бл. п. Наталія ЛУКАШЕВИЧ,

вдова по бл. п. Всеч. о. Модестові, пароховi Стецеви коло Снятина.

Рівночасно з цією вісткою прийшла і друга не менш трагічна, а саме, що десь в тих роках згинули з рук наїзника і три внуки бл. п. Наталії, сини, вивезених на Сибір о. Дионізія і Софії Лукашевич, а саме: ОЛЕКСАНДЕР — літ 20, МИРОН — літ 18 і ГІЛЯРІЙ — літ 17.

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
відбудеться в суботу, 22-го грудня, о год. 12-ій в церкві св. Володимира в Ютиці.

В глибокому смутку і жалобі
о. ЙОСИФ ЛУКАШЕВИЧ — син
НАТАЛІЯ — синова
ЗВЕНИСЛАВА і ОКСАНА — внуки.

• MISCELLANEOUS •

8% INTEREST ANNUALLY
PAID QUARTERLY
Diversified Holding Company offers 8% Interest, Series "D", 5 year Debenture Bonds. Denominations of $500. Money received by the 27th earns interest from the 1st of that month. Send your check today or come in, phone or write for full information.
THIS OFFER MADE TO RESIDENTS OF NEW YORK STATE ONLY.
CAPITAL FUNDING CORPORATION
26 Court St., Brooklyn 1, N. Y.
MAin 4-1045

НАДЗВИЧАЙНЕ КУПНО
РІЗДВЯНІ ЯЛИНКИ
NOVA SCOTIA BALSAMS
Тільки $4.00 в'язка
гуртова і детайлічна продаж.
MO 7-7823

Першоклясні печива з овочами, струдлі. Смакуйте ці пишні вироби з пінкою битої сметани або торти з морозива. Також у найбільшому виборі правдиве французьке печиво, пляцки, тісточка й інші вироби, зайдіть до:
LONG FRENCH BAKERS
1042 Madison Ave. (Near 79th)
New York City
BU 8-7880

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВИПАНИ, Н. ДЖ. — Т-во ім. Івана Франка, Відд. 172, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 30. грудня, о 2. годині. Обов'язком всіх членів прибути на збори і вислухати звіт уряду за 1956 рік. Буде вибір нового уряду на 1957 р. — Шкрет, предс.; Мороз, сек.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

КОЛЯДИ
— і —
ЩЕДРІВКИ
— на —
РІЗДВО
— і —
БОГОЯВЛЕННЯ
з додатком
пісень страстних, воскресних і інших церковних пісень.
Ціна 35 центів.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

• ДО ВИНАЙМУ КІМНАТИ •

MIAMI—FLORIDA — маємо до винайму умебл. апарт. з кухнею, начинням до варення, столовим накриттям на тиждень, місяць, або цілий сезон.
Mr. & Mrs. FRANK TARANDA
684-692 N. E. 85th Street
Miami 38, Fla.—Tel. Plaza 8-1078

• РІЗНЕ •

АРКА
48 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку
(тел. GRamercy 3-3550)
вже виконує замовлення на
КУТЮ, МАК, МЕД, ГРИБИ.

МЕТА УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
236 E. 14th ST. NEW YORK 3, N.Y.
Допоможе вибрати Вам недорогий, але цінний Різдвяний Подарунок.

Нововідкрита українська ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
ECONOMY
JEWELRY COMPANY, Inc.
335 E. 14th St., New York City
Tel. GRamercy 5-7430
Чистить годинники з ґарантією на 1 рік тільки за $2.95.

ПОЛАГОДЖУЙМО ПЕРЕДСВЯТОЧНІ ЗАКУПИ В НАШИХ КРАМНИЦЯХ!

ЗМІНА АДРЕСИ!
Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової клішi, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.
Адміністрація „Свободи"

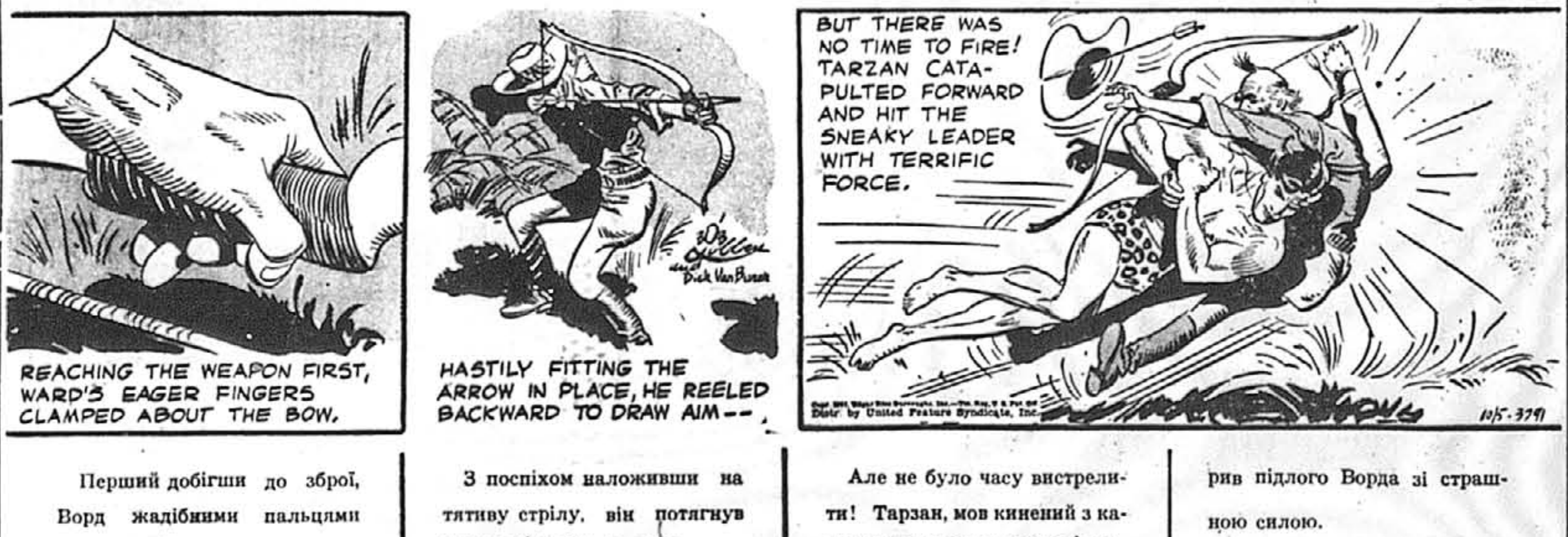

МИХАЙЛО КАНЮК
Погребник
KANIUK
CHICAGO FUNERAL HOME
2321 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Illinois
Phone: ARmitage 6-4575
Похоронне заведення існує вже понад чверть сторіччя.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3791. Атака.

Перший добігши до зброї, Ворд жадібними пальцями вхопив лук.

З поспіхом наложивши на тятиву стрілу, він потягнув назад, ціляючи до мети...

Але не було часу вистрелити! Тарзан, мов кинений з катапульти, скочив вперед і вдарив підлого Ворда зі страшною силою.